

رابطه تبادلات گازهای تنفسی با غلظت اسیدی

خون در شرایط فیزیولوژیکی بدن

نویسنده

محمد رضا بیگدلی - دانشجوی زیست شناسی دانشگاه اصفهان

استاد راهنما

دکتر احمد رسنتمی - استاد فیزیولوژی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

خلاصه

ششها برای گرفتن اکسیژن و خارج ساختن دی اکسید کربن تخصص یافته‌اند. با این عمل میزان CO_2 تام خون را تنظیم می‌کنند و با معاونت کلیه‌ها در اثر ترشح و باز جذب الکترولیتها و تشکیل تامپون خونی ارتباط پیدا می‌کنند. فعالیت این دو بخش در شرایط *invivo* در تنظیم ظرفیت تامپونی نقش دارند. هندرسن و هاسلباخ این ارتباط را در قالب یک تعادل شیمیایی تامپونی تصور می‌کردند، غافل از اینکه عوامل زیستی از قبیل، دمای بدن، تعریق، مجموع آنیونها، میزان هموگلوبین، واکنش‌های بیوشیمیایی سلولهای توبولی در مقابل تغییرات PCO_2 . شرایط فیزیولوژی ریه و سایر فاکتورها نیز در این عمل دخالت دارند. با در نظر گرفتن تمام عوامل دخیل در ظرفیت تامپونی، فرضیه‌ای پیشنهاد می‌کنیم که تا حدامکان به تمام ابهامات این مکانیسم پاسخ دهد.

سببه طرف داخل و ریه بطرف خارج کشیده می‌شود

مقدمه

تابع حاصل از وارد کردن هوا به داخل فضای بین از این روکش یکدیگر را متعادل می‌سازند. ما در این مقاله قصد داریم با نگرش مدل سازی فیزیولوژی، (*modelling physiology*)، با در نظر گرفتن اصول فیزیولوژی تنفس، مکانیسم انتقال گازهای خونی رادر قالب یک فرمول ریاضی جهت کنترل تنفس و محاسبه پارامترهای اسید- باز نمایش دهیم.

تابع حاصل از وارد کردن هوا به داخل فضای بین جنبی نشان می‌دهد که فشار طبیعی در خارج ریه از فشار جو کمتر است (شکل ۱). هنگامیکه هوا به داخل فضای بین جنبی وارد می‌شود فشار را تا حد جو بالا می‌برد بنابراین ریه‌ها از طرف داخل روی هم می‌خوابند و قفسه سببه به خارج جهش پیدا می‌کند، این موضوع نشان می‌دهد که در شرایط تعادل، جدار